

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Göteborgske

Spionen.

 Torsdagen, den 7 November 1767.

Min Herre!

En usling, som genom låtja och et liderligt upförande i flera år, sjelf lagt grunden til sit elände, och som nu lefwer både sine anhörrige, och andra medmänniskor til tunga och wanheder, gaf mig, ej långesedan, anledning at estertänka, om icke något tjenligt medel kunde uppinnas, genom hwilket en mängd af dylike uslingar måtte förekommas.

Jag föll straxt på den tanken, at alle sådane late och liderlige, men med friska lemmar besgåswade, borde hållas til arbete, och genom detta förtjena sig födan, hwilket af Magistraten och Stadens äldste, genom en sund inråttning, torde kunna verkställas.

Jag medgiftwer straxt at mit förslag går ut på någon kostnad i början; men tror likwål at den rikeligen ärsättes, då et så dyrt ändamål winnes,

Dy

winnes, som är eländige människjors åtminstone timmeliga råddning.

Et hus borde, efter min tanke, uprättas, hwilket kunde få namn af *Tukt-* eller *Arbets-* hus, hwaruti alle löse, liderlige och lätjesulle kunde med twång insättas, samt där underhållas med nödortrig föda och kläder; dock icke så tilsräckeligen, at de skulle finna sin råkning wid at där ständigt qwarblifwa: desse, således rätt sparsamt underhållne, borde til träget arbete, under tilförordnade Uppsyningsmän hållas; på det de under sådant twång kunde omfider bringas til bättre eftertanke, och under hopp af frihet, så naturlig för människjor, förmas, at lemna både et onyttigt och odygigt lefnads sätt, och änteligen blifwa sticket till något, som kan gagna det almänna.

Til underhållande af et dyllt hus (ehuru det ej kunde blifwa tilsräckeligt; utan bristen borde fyllas utur almänna Cassan) kunde allehanda arbete emottagas, lämpat efter hwar och en af de liderliges färdighet, för hwilket en billig arbetslön til huset betalas borde. Jag behöfwer icke upräkna de slags arbeten, som desse människjor kunde uträtta: uti Stadens så almänna, som enskilda behöfwer äro därtill oräkneliga ämnen.

Nyttan här af är ögonstencilig: man finge, så i hus, som på gator, gå i frid för sådane ofstickelige människjors rågeri, och säker för tjufnad, hwilken olofliga födekrof de ofta tilgripa:
om

om, wid detta hus, en strång och alsiwarsam
aga i agttoges, skulle desse uslingar, under lång-
tan efter frihet, beslita sig om et dygdigt up-
förande, och wänja sig, efter hand, wid at ge-
nom arbete förtjena sig födan: andre skulle af
fruktan för detta fångsel, til Stadens fördel,
strart lemna orten.

Jag lemnar därhån, huru wida Stadens
Rasphus kunde inrättas til förenämnda behof:
nog tror jag at där lär finnas lägenhet, och
tilräckeliga rum.

Desse äro mine tankar i detta ämne: de äro
mer wälmenande än fullkomlige, och följaktes-
ligen underställas de almänhetens bepröfwan-
de. Om jag, åtminstone, gifwet anledning at,
med meva alsiwar än tilförene, tänka på uslin-
gars rådning, är hela min äregirighet måttad.
Förblifwer

Omsint.

Herr Omsint!

Fack för ert bref! I tider, då människo-
hjärtat, i almänhet, hyser så mycken köld,
är det hugneligt, at, här och där, träffa något
som brinner. I uslingar känner man sällan
sin näste igen: man undandrager sig gerna från
den mödan, at förbättra et förderfwadt män-
niskohjärta: man ser ej, eller wil ej se de oläs-
genheter, som drabba på det almånna af ilacke

och onde invånare: man anser dem med förakt, när de förtjente medlidande; och mången hatar dem ej för odygden, utan därför, at de ej, på et lysande sätt, äro odygdsige.

Jag önskar er den lyckan, hwilken er wälmening förtjent, nämligen at ert förslag måtte granskas, och, sedan til uslingars sanskyldiga nytta, verkställas. Men kunnen i hoppas denna? Ert förslag stöter på kostnad, samt det almännas fördel, och ho har, i dessa dyra tider, tillfälle at tänka på det almänna? Men Herr Ömsine, jag ber er öma en sak, den jag, kan hända, genom ogrundade berättelser fått: ären i Handlande; låt saken interessera er. Ut andre Städens Borgare ega rättighet at salta sill i wåre skårgårdar, är tydelig sanning; men at de jänwål hafwa rättighet, at där göra sina fartyg til Handels- och Hökare-bodar, är mig obekant. Imidlertid sägas wåre skårgårds-bönder slitigt besöka dessa stotande bodar, och där få både spannemål och andra nödiga waror. Jag wil ej tro, at Götheborgska Politien, och Herrar Handlande, kunna längre tillåta detta. Et ord i örat, til hwem betalas tullen för dessa waror? Förblifwer

* * *

Då Prosten öfwer Fiäre och Wiske Häraders Contracter, samt Kyrkherden i Fiäras, Herr Magister Severin Wallin jordades, utrade des Son Herr Magister Severin Wallin sin sorg i följande tankar:

Du

Du mörka, och du fulna höst,
 I regn, i hagel, storm och dimma!
 Uch! låt mig få, en enda timma,
 En lättning i mit klämda bröst!
 Du öker sorgen i mit hjerta:
 Gör helre uppå denna slut;
 En här är boning, re'n förut,
 För en odräglig sorg och smärta.

Uit mista så, det hjertat bör
 Ut ögat inga tårar stänka;
 Ut kunna all sin oro dränka,
 Blott man sig möda därmed gör;
 Det håller jag för ingen ting;
 Men mista det, som hjertat ömmer,
 Och ej et tacksammt sinne glömmet,
 Det kallar jag et hjertats sting.

Jag känner detta; ty jag har
 Ej längesedan haft det öde,
 Ut tekna up ibland de döde
 En wördad och en älskad Far.
 Den känner ej mit hjertas plågor,
 Som mindre ömsint Fader hast:
 Jag önskar mig af himlen kraft,
 Ut motstå denna stormens wågor.

Som Far Han gjort mig mycket godt,
 Som Wån Han ewig fordran eger;
 Jag twifwelaktigt öfwerwäger
 I hwilket namm jag mest har fädt.
 Kort sagt: jag miste här en Råste,
 Den jag kan aldrig få igen;
 Ty både uti Far och Wån,
 Jag saknar här den allrabäste.

Som Son, jag bör ej tala högt,
 Om denne Mannens frågd och dygder:
 Och ryktet lär i våra bygder,
 Ha redan denna saken rögt.
 Man torde likwål åt mig lemna,
 Uti min sorg, den enda tröst,
 Att jag får, med en munter röst,
 Min Far en saknad Prästman nämna!

Jag talte mer til Dit beröm,
 Och skulle, fast med bunden tunga,
 Min Far, om dina dygder sjunga!
 Om blott jag wore mindre öm.
 När suck på suck betar min anda;
 Så är den enda tröst jag har,
 Att, när jag ändat mina dar,
 Min glädje jag med Din får blanda.

Stads Nyheter.

Göteborgska Wexel-Coursen.

Lörd. d. 31 Octob. Onsd. d. 4 Nov.

Amsterdam	43	-	43	M: f K: mt.
Hamburg	42	-	42	M: f K: mt.

Inkomne äro Skepparne Anders Hög ifrån London med packhus-gods, Andreas Berg ifrån Amsterdam med dito, Johan Caspar Evars ifrån Bremen med barlast, ost och smör, Philip Oterdahl ifrån S. Ubes med salt, Daniel Ostle ifrån Köpenhamn med barlast, Carl Magnus Stolpe ifrån Cagliari med salt, Alex. Chisholm ifrån Garsfay med Barlast och Georg Harrowar ifrån Banff med potatoes.

Utgångne äro Skepparne John Murrifson til Bergen med Ostindiskt gods, Håkan Olofs-son til Waterford med järn och sill, William Oliver och Andrew Brown til Island med sill, Peter Chambers, Alexander Jollie och Börge Back til Cork med dito, John Sharp och John Flintoft til Hull med järn.

Kyrko-tidningar.

I Domkyrko: Församlingen födde 1 gosse och 2 flickobarn: Wigdel Barnsko-Fabriqueren Måster Anders Eörling samt Jungfru Johanna

Johanna Helena Scharling, Arbets-Drängen Anders Bergström och Pigan Ingjerd Brunck: Döde Zolaas-Skriftwaren Anders Wetterblads hustru Caissa Andersdotter, af feber, Skräddare Enkan Christina Brun, 79 år, af ålderdom, Jungman Friedr. Fick drunknad, och 11 barn af koppor, tröstlen och slag.

I Lyfka Församlingen födde 2 barn.

I Kronhus-Församlingen födde 7 barn: Bigde Handlangaren Olof Norling och Pigan Dorothea Nilsson, Soldaten Anders Mosberg och Enkan Annicka Nilsson: Döde 6 barn af koppor och slag.

Frankommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Stora Hamnegatans Note. Tisdagen Köpmansgatans Note. Onsdagen Sillegatans Note. Torsdagen Kronhusgatans Note.

Kundgörelser.

Ifrån en misstänkt person är et guld-byråsäcksur taget i förvar. Den som detta förbrat, och wet at behörigen tillkänna gifwa, hurudant det är, skal af mig blifwa underrättad om Innehafwaren,

Hos Fru Barthengren finnes extra god talg til billigt pris.

Hos Herr Olof Rommel finnas nyligen inkomna hafregryn, och kumin för billiga priser.